

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

U E S T N I K

7-8
2019

TEMA MESECA

Gore in energetika

Z NAMI NA POT

Slovenska planinska pot

INTERVJU

Urban Ažman, Jože Bavcon

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

9 177 035 0 434 008

4,90 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

MENTOR PLANINSKE SKUPINE, učbenik, skupina avtorjev

Knjiga je nastala na podlagi dolgoletnih izkušenj z izobraževanjem vodnikov in na temeljih planinske šole. Učbenik MPS je temeljno strokovno delo za planinsko usposabljanje. S sistematičnostjo in povezanostjo vsebin je ob nazorni in preprosti predstavitvi svojevrsten prvenec v zakladnici slovenske planinske literature. Knjiga bo dobrodošel sopotnik vseh, ki utirajo prve planinske poti najmlajšim in mladim, pa tudi tistim, ki so jim gore stalna učilnica življenja.

Format: 140 x 210 mm; 216 strani, šivano, broširano

CENA: V času od 15. 6. 2019 do 15. 7. 2019 lahko učbenik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: **1,50 €*** (redna cena: 3,00 €*).

**DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.*

KMALU V PRODAJI

LISCA IN SEVNICA Z OKOLICO, 1 : 30 000

Skupaj s Planinskim društvom Lisca Sevnica bo PZS izdala novo planinsko karto Lisca in Sevnica z okolico v merilu 1 : 30 000. Karta bo pokrivala območje občine Sevnica. Poleg planinskih vsebin bodo vključene tudi tamkajšnje pohodne poti.

Na hrbtni strani se bodo predstavili turistični in drugi ponudniki s svojimi zanimivostmi.

Format: 70 cm x 100 cm

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
119. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI:

Peter Šilak

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslani prispevki ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDELSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tužino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), št. pog. 630-183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Prisojnik/Prisank izpod Dolkove špiče

Foto: Anže Čokl

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Naj imata odgovornost in zaupanje vedno oblečena lahka poletna krilca

Po zaključku delovnega sestanka, na katerem smo usklajevali različne interese, nas je povleklo v udobne sedeže nedaleč od konferenčne mize. Beseda je stekla umirjeno, sproščeno in odkrito. Kar naenkrat ni bilo nikogar več strah, da je šibkejši, nikogar, ki bi se počutil ogroženega, nikogar, ki bi rad dokazoval svojo premoč. Na naše spravljivo in razumevajoče razpoloženje je vplivalo okolje. Sedeli smo namreč pred panoramsko steno in zrl čez jezero in v venec gora nad njim. Mir, ki je vel iz videnega, nam je umiril strasti, odprl razum in v srcih poiskal prave besede. Čeprav se je večerilo in smo imeli nekateri do doma še dve uri vožnje, nihče ni imel poguma razbiti tega svetega trenutka.

V teh dneh, ko bomo več časa namenjali sproščnemu preživljanju prostega časa v naravi, se bomo zagotovo večkrat znašli v takšnih trenutkih. Izpijte te kupice miru do zadnje kapljice, leto je dolgo. Narava ima neverjetno moč. Komur je dano občutiti ta privilegij, sta mu na ramena nehote položeni tudi odgovornost in skrb za obdarovalko.

Najlepše stvari so zastoj, pravi Igor Drnovšek v naslovu svoje knjige, v kateri predstavlja dvainštirideset izjemnih slovenskih darov. Res je, le izgubiti jih ne smemo. Da je v Sloveniji narava dokaj dobro ohranjena, dobro vedo tujci, ki nas obiskujejo bolj in bolj. In dosegli smo stopnjo, ko se je ponekod že začelo zatikati; preveč prometa, prevelika uporaba, onesnaževanje, motenje naravnih procesov. Stojimo na pragu snovanja dolgoročnih trajnostnih strategij, ki nam bodo omogočile znosnost in ustavile nastajajočo škodo.

O zdravstvenem stanju naše matere Zemlje in predlogih, kako naj ji pomagamo preživeti, se veliko govori. Morda nam grozi katastrofa, ki bo neprimerno krutejša kot vse vojne tega sveta, morda pa bomo le znali in zmogli voz zapeljati v smer preživetja. Gorski svet ponekod že poka po šivih. Težko se nam je, seveda razvajenim, sprijazniti z dejstvom, da nam prav vse v prav vsakem trenutku ne bo več dostopno. S pravo mero razuma in dobrimi dogovori lahko zadovoljimo vse, saj sprememba načina rabe še ne pomeni izgube. Vendar skrb za naravo ni le stvar politike in sistemov, prav vsak posameznik lahko prispeva svoj delež. Kljub namigovanju o zelo črnih prognozah, še ni prepozno, pravi v tokratni številki intervjuvanec dr. Jože Bavcon.

Je pa dostopnost gorskega sveta le delček težave. Narava nam vrača vse, kar smo ji nepotrebnega darovali, naj to hočemo videti ali ne. Ne zaradi svojih muh, zaradi samoohranitve. Naše meje izrabljanja se le dvigujejo. Še več površin ji krademo s pozidavo, izsekujemo še več tropskih gozdov, še več njenih bogastev izkoriščamo za svoje potrebe, kjer nas je volja, jezimo reke, drugje pa izsušujemo močvare ... Vodilo sta dobiček in udobje. Prvi korak, ki ga lahko naredimo, je, da kot posamezniki zmanjšujemo svojo porabo in s tem prispevamo k zmanjševanju onesnaževanja. Ne razmišljamo le, kako bi pridobili "na tone" dodatnih električnih kilovatnih ur. Le z ukinitvijo *standby* lučk, ki jih ima vsak dnevni prostor najmanj pet, bi samo v Nemčiji lahko zaprli dve jedrski elektrarni. Prva skrb današnjega sveta mora biti varovanje okolja. S kakšnim veseljem sem pred letom ali dvema prebrala, ko se je mlada mamica na družabnem omrežju pohvalila, da je minilo leto, ko sebi ni kupila ničesar. Kako sem bila srečna, ko je druga podobna

PLANINSKI
VESTNIK

mladenka oznanila, da je pižamo zašila, namesto da bi kupila novo, tretja sogovornica pa le pripomnila, da pri njih, ker imajo manj časa, nosijo kar luknjaste. Odgovornost mladih in pogum, da se za pravo stvar postavijo po robu stereotipom, kaj vse se mora, so mi navdih. In zgledi vlečejo. Mnogo takih posameznikov in vsi pridruženi bomo nepremagljiva vojska zoper potrošnjo, sploh še, ko se bomo okužili z njenimi stranskimi učinki. Dobrodelnost in prostovoljstvo sta, če si želimo priznati ali ne, koristnejša za tistega, ki daje, kot za prejemnika. Skrb za okolje pa je, kot smo že rekli, prva v vrsti dobrih del. Ne le da z netrošenjem rešimo življenje nedolžni ptici, ki se ni zapletla v našo vrečko, ker je še nismo kupili, kaj šele odvrgli, ampak prejmemo dodaten bonus. Kaj je lepšega kot droben uspeh, dober občutek, ki nam dvigne samopodobo, nahrani naš dobri ego in nam da novega vetra za pot naprej, za večje uspehe. Že samo s poskusom, da bi rešili težavo, že s prvim korakom stopimo na pot k cilju. Če se vdamo, ne da bi sploh poskusili, so nam prikrajšane muke in mnoge skrbi, a škoda, ker smo s tem prikrajšani za izkušnje in sladkost uspeha, je nepopravljiva. Možgani in naša psiha potrebujejo te impulze sreče in zadovoljstva, sicer zbolijo. Psihičnega primanjkljaja samopotrditve ne nadomesti nobena filozofija, tuja indoktrinacija, noben avtogeni trening, še najmanj pa trošenje za nepotrebne stvari.

Narava bo preživela, želim si, da bi tudi mi. Zaupam, da zmoremo, zaupam, da smo dovolj zreli za odgovornost, ki nam je za preživetje dodeljena. Ko postane spoštovanje do naše hraniteljice samoumevno, so vsa naša dejana sproščena in poletno razigrana. Z darovi se ni igrati, s talenti pa še manj.

Anka Rudolf

UVODNIK

1 **Naj imata odgovornost in zaupanje vedno oblečena lahka poletna krilca**

Anka Rudolf

TEMA MESECA

4 **Gorski svet in pridobivanje energije**

Tina Leskošek

TEMA MESECA

9 **Ptice gora in energija obnovljivih virov**

Tomaž Mihelič

TEMA MESECA

12 **Divje reke ali beton?**

Tina Leskošek

INTERJUJ

16 **Urban Ažman**

Mira Hladnik

KOLUMNA

22 **0 alpinizmu in "alpinizmu"**

Bogdan Biščak

VISOKOGORSKA PLANOTA

24 **Čas belega in rumenega maka**

Olga Kolenc

DOŽIVETJA

28 **Tipanje v neznanem**

Vladimir Habjan

ALPINIZEM

32 **Folklor marogastih zadnjic**

Mateja Pate

PLANINSKE POTI

36 **U stenah Gradiške Ture zaživela Otmarjeva pot**

Aljoša Rehar

JAME

42 **Gore v Križni jami**

Franci Horvat

PLANINSKI SPOMINI

51 **Moja prva hoja na Triglav**

Justina Koletnik

INTERJUJ

56 **Jože Baucon**

Anka Rudolf

ŠPORTNO PLEZANJE

61 **Uiva las estalactitas!**

Jurij Ravnik

IZ SKRINJE SPOMINOV

65 **Šošter biti ni težko**

Srečo F. Klemenc

ZGODOVINA

68 **Onkraj mita Emilio Comici**

Jernej Šček

ŠPORTNO PLEZANJE

73 **»Na pomoč!«**

Eva Vrevc

PLANINČKOV KOTIČEK

76 **Zgodba o Mišku in miškah**

Kristina Menih

NAŠI SODELAVCI

79 **Kristina Menih**

DAN PLANINCEV

80 **Na Lisci 2500 ljubiteljev gora**

Po sporočilu za medije
povzela Zdenka Mihelič

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI.**

ALPE ADRIA TRAIL

82 **Iz Drežnice v Tolmin**

Irena Mušič Habjan

86 **NOVICE IZ VERTIKALE**

87 **ZANIMIVOSTI**

88 **ŠPORTNOPEZALNE NOVICE**

88 **LITERATURA**

92 **JUBILEJ**

93 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**

94 **NOVICE**

95 **V SPOMIN**

**POŠLJITE SPOROČILO
SMS S KLJUČNO BESEDO GR55
NA ŠTEVILKO 1919 IN PRISPEVALI
BOSTE 5 € ZA GRADNJO NOVIH
PROSTOROV DGRS KAMNIK.**

